

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-28-07, факс: 255-25-91

ВИСНОВОК

на проекти Законів України «Про внесення змін до статті 165 Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. №7506 від 30.06.2022 року), поданий народним депутатами України Южаніною Н.П. та іншими народними депутатами України, «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. №7506-1 від 06.07.2022р.), поданий народними депутатами України Порошенко П.О. та Саврасовим М.В.

26 липня 2022 року
протокол №107

Комітет на своєму засіданні 26 липня 2022 року (протокол №107) розглянув проекти Законів України «Про внесення змін до статті 165 Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. №7506 від 30.06.2022 року), поданий народним депутатами України Южаніною Н.П. та іншими народними депутатами України, «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. №7506-1 від 06.07.2022р.), поданий народними депутатами України Порошенко П.О. та Саврасовим М.В.

Проектом Закону (реєстр. №7506 від 30.06.2022р.) пропонується внести зміни до Податкового кодексу України, зокрема:

Законопроектом пропонується встановити, що до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включаються доходи (суми) виплаченої (наданої) благодійниками, у тому числі благодійниками - фізичними особами, у порядку, визначеному Законом України "Про благодійну діяльність та благодійні організації", на користь членів сімей учасників бойових дій, які під час участі у відсічі збройної агресії в період дії воєнного, надзвичайного стану на території України, перебуваючи безпосередньо в районах здійснення зазначених заходів, зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, загинули, померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, отриманих під час участі у відсічі збройної агресії.

Крім цього, до членів сімей учасників бойових дій для цілей звільнення від оподаткування отриманої благодійної допомоги проектом пропонується віднести повнолітніх та усиновлених дітей учасників бойових дій.

Згідно з пояснювальною запискою метою законопроекту є усунення соціального дисбалансу при виплаті благодійної допомоги учасникам бойових дій та членам їх сімей, а також скасування оподаткування благодійної допомоги, що виплачується на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України.

Головне науково-експертне управління

Головне науково-експертне управління висловило зауваження до законопроекту, зокрема:

1. Звернуто увагу, що зміни до абз. 3 пп. «в» пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК, якими передбачається уточнити статус осіб-отримувачів благодійної допомоги (*працівників підприємств, установ, організацій, сил цивільного захисту, які залучаються (залучалися) та беруть (брали) безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, перебуваючи безпосередньо в районах проведення бойових дій та у період здійснення бойових дій*) як учасників бойових дій, порушує внутрішню узгодженість законодавства та створює правову колізію.

Так, наразі чинне законодавство надає спеціальний статус лише тим *працівникам підприємств, установ, організацій, які «залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у порядку, встановленому законодавством, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів»*, та

ст. 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» відносить їх до учасників війни.

Тобто, частина осіб (зокрема, ті, які брали участь у зазначених заходах на території саме Донецької та Луганської областей) з наведеного у проекті кола отримувачів допомоги, щодо яких пропонується уточнення, наразі віднесена до учасників війни.

Крім того, навіть враховуючи можливі майбутні законодавчі ініціативи щодо зазначеної категорії працівників, виходячи з логіки законодавця, працівники підприємств, які брали безпосередню участь у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, є саме учасниками війни, а не учасниками бойових дій.

Відтак, зазначена пропозиція, в разі її підтримки, може призвести до позбавлення благодійників, які надають допомогу на користь саме «працівників підприємств, установ, організацій, сил цивільного захисту, які залучаються (залучалися) та беруть (брали) безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, перебуваючи безпосередньо в районах проведення бойових дій та у період здійснення бойових дій, та членів їхніх сімей», права на виключення таких витрат із загального місячного (річного) оподатковуваного доходу (крім тих, які надавали допомогу працівникам - учасникам зазначених заходів на території саме Донецької та Луганської областей).

2. Виглядає недоцільним доповнення пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК новим пп. «г», адже відповідно до оновленого абз. 2 пп. «в» пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК (на який у вказаному новому пп. «г» міститься посилання) до отримувачів благодійної допомоги віднесені в цілому члени сімей відповідних учасників бойових дій, у тому числі і члени сім'ї, зазначені у вказаному новому пп. «г». У разі необхідності вміщення такого уточнення в ПК відповідні зміни, за аналогією з чинним абз. 2 пп. «а» пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК, коректніше викладати саме в абз. 2 пп. «в» цього ж підпункту.

3. Відповідно до оновленого абз. 12 пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК пропонується уточнити коло осіб, які для цілей вказаного підпункту віднесені до членів сімей учасників бойових дій та/або учасників масових акцій громадського протесту в Україні, а саме встановити, що до них належать *«дружина, чоловік, які не одружилися вдруге, батьки, дід та баба (якщо батьки померли), діти (повнолітні/неповнолітні, у тому числі діти з інвалідністю та усиновлені діти)»* (відповідно до чинної норми – *«дружина, чоловік, які не одружилися вдруге, батьки, дід та баба (якщо батьки померли), неповнолітні діти, повнолітні діти з інвалідністю»*). У даному випадку, на наш погляд, виглядає некоректним застосування окремих термінів.

Зокрема, відсутня необхідність виокремлювати усиновлених дітей, оскільки після рішення суду про усиновлення така дитина є повноцінним членом сім'ї (ст. 207 Сімейного кодексу України) і за розголошення

відомостей про її усиновлення передбачається відповідальність, встановлена законом (ст. 228 Сімейного кодексу України).

Поряд з цим, загалом вважаємо більш доцільним застосування єдиного підходу до визначення категорії осіб, які належатимуть до членів сімей загиблих (померлих) учасників бойових дій та/або учасників масових акцій громадського протесту в Україні. Зокрема, з урахуванням положень ст. ст. 10, 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та ст. ст. 6 (правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття) і 166 (правові наслідки позбавлення батьківських прав) Сімейного кодексу України до членів сімей загиблих (померлих) працівників вбачається логічним віднести:

батьків, якщо вони до досягнення загиблим (померлим) повноліття не були позбавлені щодо нього батьківських прав;

іншого із подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;

неповнолітніх дітей;

повнолітніх дітей, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, до закінчення цих закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років;

повнолітніх дітей, які не мають (і не мали) своїх сімей;

повнолітніх дітей, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;

утриманців загиблого (померлого), яким у зв'язку з цим виплачується пенсія.

Міністерство фінансів України

Міністерство фінансів України законопроект **не підтримує в запропонованій редакції.**

Міністерство оборони України

Міністерство оборони України підтримало законопроект **без зауважень.**

Проектом Закону (реєстр. №7506-1 від 06.07.2022р.) пропонується внести зміни до Податкового кодексу України, зокрема:

У проєкті шляхом доповнення пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165, пп. 170.7.8 п. 170.7 ст. 170 Податкового кодексу України пропонується врегулювати деякі питання оподаткування податком на доходи фізичних осіб благодійної допомоги, що виплачується на користь членів сімей учасників бойових дій, в тому числі, й тих, що «знали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, загинули, померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, отриманих під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності в період дії воєнного, надзвичайного стану на території України, перебуваючи

безпосередньо в районах здійснення зазначених заходів у період дії воєнного, надзвичайного стану на території України, чи визнані безвісно відсутніми в установленому порядку».

Метою проекту згідно із пояснювальною запискою до нього є скасування оподаткування благодійної допомоги, що виплачується на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України, а також виправлення неузгодженостей при виплаті благодійної допомоги діючим учасникам бойових дій та членам їх сімей.

Проект є альтернативним до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 165 Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. № 7506 від 30.06.2022) та, здебільшого, дублює його положення. Головна відмінність внесеного проекту від основного полягає в тому, що у проекті, що розглядається, пропонуються зміни до пп. 170.7.8 п. 170.7 ст. 170 ПК, які системно пов'язані з пропонованими змінами до пп. 165.1.54 ПК.

Головне науково-експертне управління

Головне науково-експертне управління висловило **зауваження** до законопроекту, зокрема:

1. Звернуто увагу, що зміни до абз. 3 пп. «в» пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК, якими передбачається уточнити статус осіб-отримувачів благодійної допомоги (*працівників підприємств, установ, організацій, сил цивільного захисту, які залучаються (залучалися) та беруть (брали) безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, перебуваючи безпосередньо в районах проведення бойових дій та у період здійснення бойових дій*) як учасників бойових дій, порушує внутрішню узгодженість законодавства та створює правову колізію.

Так, наразі чинне законодавство надає спеціальний статус лише тим *працівникам підприємств, установ, організацій, які «залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні проведення антитерористичної операції, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, у порядку, встановленому законодавством, які залучалися та брали безпосередню участь у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, перебуваючи безпосередньо в районах та у період здійснення зазначених заходів», та чинною нормою п. 13 ст. 9 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» відносить їх до учасників війни.*

Тобто, частина осіб (зокрема, ті, які брали участь у зазначених заходах на території саме Донецької та Луганської областей) з наведеного у проекті кола отримувачів допомоги, щодо яких пропонується уточнення, наразі віднесена до учасників війни.

Крім того, навіть враховуючи можливі майбутні законодавчі ініціативи щодо зазначеної категорії працівників, виходячи з логіки законодавця, працівники підприємств, які брали безпосередню участь у забезпеченні здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, є саме учасниками війни, а не учасниками бойових дій.

Відтак, зазначена пропозиція, в разі її підтримки, може призвести до позбавлення благодійників, які надають допомогу на користь саме «працівників підприємств, установ, організацій, сил цивільного захисту, які залучаються (залучалися) та беруть (брали) безпосередню участь у здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, перебуваючи безпосередньо в районах проведення бойових дій та у період здійснення бойових дій, та членів їхніх сімей», права на виключення таких витрат із загального місячного (річного) оподатковуваного доходу (крім тих, які надавали допомогу працівникам - учасникам зазначених заходів на території саме Донецької та Луганської областей).

2. Виглядає недоцільним доповнення пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК новим пп. «г», адже відповідно до оновленого абз. 2 пп. «в» пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК (на який у вказаному новому пп. «г» міститься посилання) до отримувачів благодійної допомоги віднесені в цілому члени сімей відповідних учасників бойових дій, у тому числі і члени сім'ї, зазначені у вказаному новому пп. «г». У разі необхідності вміщення такого уточнення в ПК відповідні зміни, за аналогією з чинним абз. 2 пп. «а» пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК, коректніше викладати саме в абз. 2 пп. «в» цього ж підпункту.

3. Відповідно до оновленого абз. 12 пп. 165.1.54 п. 165.1 ст. 165 ПК пропонується уточнити коло осіб, які для цілей вказаного підпункту віднесені до членів сімей учасників бойових дій та/або учасників масових акцій громадського протесту в Україні, а саме встановити, що до них належать *«дружина, чоловік, які не одружилися вдруге, батьки, дід та баба (якщо батьки померли), діти (повнолітні/неповнолітні, у тому числі діти з інвалідністю та усиновлені діти)»* (відповідно до чинної норми – *«дружина, чоловік, які не одружилися вдруге, батьки, дід та баба (якщо батьки померли), неповнолітні діти, повнолітні діти з інвалідністю»*). У даному випадку, на наш погляд, виглядає некоректним застосування окремих термінів.

Зокрема, відсутня необхідність виокремлювати усиновлених дітей, оскільки після рішення суду про усиновлення така дитина є повноцінним членом сім'ї (ст. 207 Сімейного кодексу України) і за розголошення відомостей про її усиновлення передбачається відповідальність, встановлена законом (ст. 228 Сімейного кодексу України).

Поряд з цим, загалом вважаємо більш доцільним застосування єдиного підходу до визначення категорії осіб, які належатимуть до членів сімей

загиблих (померлих) учасників бойових дій та/або учасників масових акцій громадського протесту в Україні. Зокрема, з урахуванням положень ст. ст. 10, 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та ст. ст. 6 (правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття) і 166 (правові наслідки позбавлення батьківських прав) Сімейного кодексу України до членів сімей загиблих (померлих) працівників вбачається логічним віднести:

батьків, якщо вони до досягнення загиблим (померлим) повноліття не були позбавлені щодо нього батьківських прав;

іншого із подружжя, який не одружився вдруге, незалежно від того, виплачується йому пенсія чи ні;

неповнолітніх дітей;

повнолітніх дітей, які навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти у закладах професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти, до закінчення цих закладів освіти, але не довше ніж до досягнення ними 23 років;

повнолітніх дітей, які не мають (і не мали) своїх сімей;

повнолітніх дітей, які мають свої сім'ї, але стали особами з інвалідністю до досягнення повноліття;

утриманців загиблого (померлого), яким у зв'язку з цим виплачується пенсія.

4. Виглядає недоцільним вміщення в оновленому пп. «б» 170.7.8 п. 170.7 ст. 170 ПК уточнення «житлові, соціальні і побутові потреби», оскільки все це наразі повною мірою охоплюється формулюванням «*інші потреби*», яке міститься у чинній нормі.

Міністерство фінансів України

Міністерство фінансів України законопроект **не підтримує у запропонованій редакції.**

Міністерство оборони України

Міністерство оборони України підтримало законопроект **без зауважень.**

З огляду на вищезазначене та керуючись положеннями частини третьої статті 93, статті 108, пункту 1 частини першої статті 114 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України»

Комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України:

включити проекти Законів України «Про внесення змін до статті 165 Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. №7506 від 30.06.2022 року), поданий

народними депутатами України Южаніною Н.П. та іншими народними депутатами України, «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. №7506-1 від 06.07.2022р.), поданий народними депутатами України Порошенко П.О. та Саврасовим М.В. **до порядку денного сьомої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання;**

за наслідками розгляду в сесійному засіданні проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо звільнення від оподаткування благодійної допомоги, виплаченої на користь членів сімей поранених та загиблих учасників бойових дій під час участі у відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки України» (реєстр. №7506-1 від 06.07.2022р.), поданий народними депутатами України Порошенко П.О. та Саврасовим М.В. **прийняти за основу** з дорученням Комітету підготувати його до другого читання з урахуванням пропозицій і поправок суб'єктів права законодавчої ініціативи, скоротивши наполовину строк подання таких пропозицій і поправок.

Співдоповідачем від Комітету під час розгляду законопроекту на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України Н.П. Южаніну.

Голова Комітету

Д.О. Гетманцев

Левченко В.В.
т.255-27-35

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Гетманцев Данило Олександрович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000440A3100AB198F00
Дійсний до: 25.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-32/03-2022/122972 від 27.07.2022

972113